

PARAULES DE VIDA

Un nou curs pastoral

Amb l'inici del mes de setembre reprenem a poc a poc el ritme normal de la nostra vida. Aquells que hem pogut gaudir d'uns dies de vacances hem tornat al nostre lloc de treball; d'aquí a uns dies els xiquets i joves començaran el nou curs escolar; en les parròquies s'organitzarà la catequesi i es programaran les diferents activitats pastorals. En la diòcesi hem planificat l'agenda d'activitats que realitzarem al llarg del curs i que està disponible per a tots en les vostres parròquies. Esperem que la situació de pandèmia que estem vivint ens permeta poder realitzar-les amb tota normalitat. Us convido als qui esteu implicats en alguna activitat en les vostres parròquies (catequesis, càritas, grups de formació, pastoral familiar, grups juvenils...) a participar en elles. Les trobades entre els qui sentim com a pròpia la missió d'anunciar l'Evangelí ens ajuden a viure el nostre compromís amb més il·lusió.

El curs passat va estar marcat per la fase diocesana del sínode universal convocat pel papa Francesc. En la Vigília de la solemnitat de Pentecosta vam celebrar l'assemblea diocesana de clausura amb una trobada en la qual es va exposar la síntesi de les aportacions dels grups que havien reflexionat al llarg del curs passat; vam celebrar una solemne Vigília d'oració en la catedral i compartírem una celebració festiva. Aquell esdeveniment que ens va infondre esperança a tots els qui participàrem en

ell no hauria de ser un moment bonic que simplement queda en el record. L'Esperit Sant és qui guia l'Església. El procés sinodal no és per a que nosaltres fem els nostres propis projectes, sinó per a que ens posem a l'escolta de l'Esperit i ens deixem guiar per Ell. Al començament del nou curs és bo

que ens preguntem què ens diu en aquest moment de la vida de l'Església.

El signe d'una Església conduïda per l'Esperit és la santedat. Els qui ens sentim cridats a participar en la missió eclesial no podem oblidar que el primer compromís és respondre a la vocació a la santedat a la qual estem cridats tots els batejats. Un compromís a l'Església que no estiga acompanyat per aquesta inquietud no pot ser evangelitzador, perquè no respon a la veritat d'una vida cristiana.

Vivim en uns moments en els quals moltes vegades sentim més el pes de les dificultats per a l'evangelització que els fruits de l'esforç i del treball. Us convido a demanar a l'Esperit que faci de nosaltres una Església esperançada. Les adversitats poden impedir-nos veure les realitats d'autèntica vida cristiana que hi ha entre nosaltres. Els ulls de la fe ens porten a veure els fruits que l'Evangelí produeix entre nosaltres. No ens deixem envair pel desànim.

L'Esperit Sant és el creador de la comunió a l'Església i el fonament de la seua unitat. Com en qualsevol família, entre nosaltres pot haver-hi diferències. No obstant

això, quan l'amor és autèntic, aquestes no es converteixen en divisions i ens enriqueixen a tots. Que el curs que ara comencem ens ajude a créixer en la comunió entre nosaltres.

† **Enrique Benavent Vidal**
Bisbe de Tortosa

APUNTS PER A L'ANÀLISI

Créixer tots en la fe

Un dels darrers dies de vacances, un matrimoni s'assegué a la porta de la casa dels avis on estaven fent estada. Els dos fills petits ja dormien i el gran era a la seva habitació. La conversa els portà a parlar del nou curs i del que caldria que tinguessin present, per tal de seguir treballant la vida espiritual de la família. La llista era llarga: la missa dominical a la parròquia, la catequesi també a la parròquia on la mare hi vol col·laborar com a catequista... El rector havia fet diverses crides demanant col·laboració i ara estava en disposició d'aportar la seva

experiència i vivència. Els pares també volen que el fill gran segueixi en el grup de preparació de la Confirmació, a la vegada que volen esbrinar possibles vies de continuïtat per a després. Com a matrimoni seguirien en l'equip de matrimonis del qual fa anys que formen part.

Pel que fa a l'àmbit familiar, seguirien beneint la taula els dissabtes i els diumenges que és quan coincideixen tots a taula. El pare o la mare acompanyaran la pregària d'abans d'anar a dormir dels petits. La mare vetllarà per fer una avemaria al matí, al passar la por-

ta de casa per anar a l'escola. Ponderaran la conveniència de recomanar ja, al fill gran, que convidaria que cerqués un acompanyant espiritual que l'ajudés a aprofundir en la fe. Van concloure que el sagrament del perdó era un tema pendent que calia abordar a nivell de parella. Acordaren parlar-ho amb el consiliari de l'equip de matrimonis. Tots dos veien que calia normalitzar la seva presència en la vida espiritual...

La revisió i formulació de compromisos seguí encara una estona, parlaren de lectures, d'almoines, de recessos... Acabaren quan tothom ja dormia a la ca-

sa, amb una senzilla pregària pels fills, pels avis, per ells.

Una sana inquietud la d'aquest matrimoni. Enmig de les múltiples previsions a fer, quan iniciem un nou curs, trobar el temps i el moment per pensar en la vida espiritual de la família i en el seu creixement harmònic en cada un dels seus membres.

«Perquè el qui no es preocupa de la pròpia família, sobretot dels qui conviuen amb ell, demostra que ha reneгат de la fe i és pitjor que un descregut» (1Tm 5,8).

Enric Puig Jofra, SJ

PALABRAS DE VIDA

Un nuevo curso pastoral

Con el inicio del mes de septiembre retomamos poco a poco el ritmo normal de nuestra vida. Aquellos que hemos podido disfrutar de unos días de vacaciones hemos regresado a nuestro lugar de trabajo; dentro de unos días los niños y jóvenes comenzarán el nuevo curso escolar; en las parroquias se organizará la catequesis y se programarán las distintas actividades pastorales. En la diócesis hemos planificado la agenda de actividades que realizaremos a lo largo del curso y que está disponible para todos en vuestras parroquias. Esperemos que la situación de pandemia que estamos viviendo nos permita poder realizarlas con toda normalidad. Os invito a quienes estáis implicados en alguna actividad en vuestras parroquias (catequesis, caritas, grupos de formación, pastoral familiar, grupos juveniles...) a participar en ellas. Los encuentros entre quienes sentimos como propia la misión de anunciar el Evangelio nos ayudan a vivir nuestro compromiso con más ilusión.

El curso pasado estuvo marcado por la fase diocesana del sínodo universal convocado por el papa Francisco. En la Vigilia de la solemnidad de Pentecostés celebramos la asamblea diocesana de clausura con un encuentro en el que se expuso la síntesis de las aportaciones de los grupos que habían reflexionado a lo largo del curso pasado; celebramos una solemne Vigilia de oración en la catedral y compartimos una celebración festiva. Aquel acontecimiento que nos infundió esperanza a todos los que participamos en él no debería ser un momento bonito que simplemente queda en el recuerdo. El Espíritu Santo es quien guía a la Iglesia. El proceso sinodal no es para que nosotros hagamos nuestros propios proyectos, sino para que nos pongamos a la escucha del Espíritu y nos dejemos guiar por Él. Al comienzo del nuevo curso es bueno que nos preguntemos a qué nos llama en este momento de la vida de la Iglesia.

El signo de una Iglesia conducida por el Espíritu es la santidad. Quienes nos sentimos llamados a participar en la misión eclesial no podemos olvidar que el primer compromiso es responder a la vocación a la santidad a la que estamos llamados todos los bautizados. Un compromiso en la Iglesia que no esté acompañado por esta inquietud no puede ser evangelizador, porque no responde a la verdad de una vida cristiana.

Vivimos en unos momentos en los que muchas veces sentimos más el peso de las dificultades para la evangelización que los frutos del esfuerzo y del trabajo. Os invito a pedir al Espíritu que haga de nosotros una Iglesia esperanzada. Las adversidades pueden impedirnos ver las realidades de auténtica vida cristiana que hay entre nosotros. Los ojos de la fe nos llevan a ver los frutos que el Evangelio produce entre nosotros. No nos dejemos invadir por el desánimo.

El Espíritu Santo es el creador de la comunión en la Iglesia y el fundamento de su unidad. Como en cualquier familia, entre nosotros puede haber diferencias. Sin embargo, cuando el amor es auténtico, éstas no se convierten en divisiones y nos enriquecen a todos. Que el curso que ahora comenzamos nos ayude a crecer en la comunión entre nosotros.

† **Enrique Benavent Vidal**
Obispo de Tortosa

Festa de Corpus a La Cava

Després de dos anys sense poder realitzar el Corpus Christi amb normalitat, aquest any sí que ha estat possible poder celebrar aquesta solemnitat amb l'elaboració de les catifes que els pares i mares de la catequesi i els feligresos de la parròquia realitzen per al Senyor.

El diumenge 19, a les cinc de la matinada, vam començar el treball fins acabar a meitat matí. A la tarda, l'Eucaristia solemne i la processó amb el Santíssim ens van centrar tot el treball del dia i el motiu d'haver estat enfeinats i convivint. Va ser una celebració d'agraïment al Senyor pel gran do de l'Eucaristia.

El pallús i la sal foren la base de les catifes preparades per al pas del Santíssim, a qui demanàvem que ens ajudi a valorar i a desitjar aquest gran do!

Mn. Joan Guerola

Tridu en honor del Sagrat Cor de Jesús

Com cada any, l'Apostolat de l'Oració organitzà el Tridu en honor del Sagrat Cor de Jesús. Se celebrà a la Parròquia de Sant Blai els dies 22, 23, i 24 de juny. A les 18 h, Adoració al Santíssim. Després el res del Rosari. Tot seguit, la benedicció amb el Santíssim i l'Eucaristia. Presidí el Tridu Mn. Josep M. Membrado. Els cants a càrrec del Sr. Toni Perulles.

Primer dia

L'Adoració al Santíssim va versar sobre l'Amor de Déu. Estones de silenci, breus cants, i comentaris de paraules d'Evangelí. L'Eucaristia va ser presidida per Mn. Membrado i a l'homilia ens va fer tres reflexions sobre l'Eucaristia i la Solemnitat del Corpus Christi.

Segon dia

L'Adoració al Santíssim, avui com cada dijous, va anar dirigida sobre-

tot a demanar al Senyor vocacions sacerdotals, així com la santedat dels sacerdots. Silenci, cants i petits comentaris de l'evangelí sobre la crida, l'Eucaristia i el servei. A la missa es recordà especialment la figura de sant Joan Baptista, el més gran dels nascuts d'una dona, la festivitat del qual se celebra va aquell dia.

Tercer dia: Solemnitat del Sagrat Cor de Jesús

Com cada dia començà amb l'Adoració Eucarística. Després del Rosari i la benedicció amb el San-

tíssim, començà l'Eucaristia. A l'homilia, Mn. Membrado ens recordà que tota la grandesa de Déu l'hem trobada en Jesucrist: home con nosaltres que ha viscut un amor i entrega total. No s'ha manifestat en la saviesa humana i en el poder, sinó en la debilitat d'un condemnat a mort, mostrant-nos la proximitat de Déu als més febles i desitjant que l'Eucaristia d'avui ens apropés de veritat a Jesús, font de tot l'amor que ens convida a estimar-lo i a estimar els germans.

Maria Eva Morelló Culubret
Presidenta de l'Apostolat de l'Oració

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

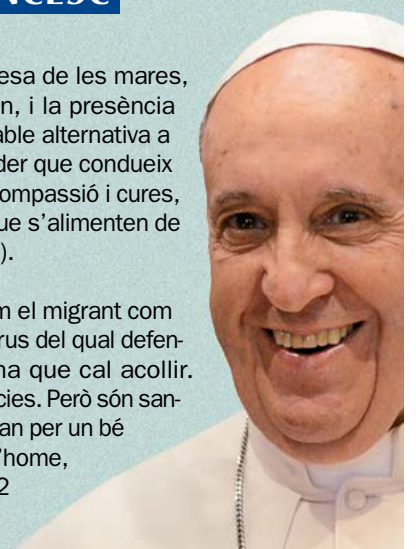

@Pontifex_es: «Els ancians poden ensenyar a les joves generacions a confiar en Déu, a ser misericordiosos i a resar amb fervor no sols en els períodes de serenitat sinó, sobretot, en els temps difícils» (30 de març).

@Pontifex_es: «Mentrestant, una vegada més, algun poderós provoca i fomenta conflictes, la gent comuna adverteix la necessitat de construir un futur que, o serà junts, o no serà. Ara, en la nit de la guerra, no fem que desaparegui el somni de la pau» (2 d'abril).

@Pontifex_es: «La tendresa de les mares, que donen la vida al món, i la presència de les dones són la veritable alternativa a la lògica perversa del poder que condueix a la guerra. Necessitem compassió i cures, no visions ideològiques que s'alimenten de paraules d'odi» (2 d'abril).

@Pontifex_es: «No vegem el migrant com una amenaça: no és un virus del qual defensar-se, sinó una persona que cal acollir. Això suposa esforç i renúncies. Però són santes les renúncies que es fan per un bé més gran, per la vida de l'home, que és el tresor de Déu» (2 d'abril).

La diòcesi de Tortosa pelegrinà al Santuari de la Mare de Déu de Lourdes

Del 27 al 30 de juny, la nostra diòcesi realitzà el 39è pelegrinatge al Santuari de la Mare de Déu de Lourdes. Els pelegrins esperàvem amb il·lusió aquest pelegrinatge que fem tots els anys, però, a conseqüència de la pandèmia, des de l'any 2019 no havíem pogut realitzar-lo. El lema d'aquest any: «**Vagi a dir al sacerdot**». Com sempre, ens va presidir el Sr. Bisbe, Mons. Enrique Benavent Vidal i ens van acompanyar el president de l'Hospitalitat, Sr. Francisco José Gisbert, el consiliari, Mn. Jordi Centelles, Mn. Pascual Centelles, Mn. Anastasi Soriano, Mn. José Antonio Omedes i Mn. Josep Maria Folch, diaca permanent. Érem uns 150 pelegrins dels diferents arxiprestats de la diòcesi, dels quals 16 eren malalts, o necessitaven ajuda i el seu lloc d'estada va ser l'Accueil Notre Dame. Uns 40 pelegrins dedicats plenament al servei i entre ells el grup de 17 joves.

DILLUNS, 27 DE JUNY

El primer dia de pelegrinatge va consistir principalment en fer ruta cap a Lourdes. Un cop instal·lats a l'Accueil Notre Dame i després del sopar es va dur a terme la **Trobada Hospitalària** on ens van adreçar unes paraules de benvinguda, el president de l'Hospitalitat; el consiliari; i el Sr. Bisbe que beneí i imposà les medalles de l'Hospitalitat a les persones que porten tres anys de servei seguits.

DIMARTS, 28 DE JUNY

El dia començà amb la celebració de l'**Eucaristia a la Gruta**, presidida pel Sr. Bisbe i concelebrada pels sacerdots que ens acompanyaven en el pelegrinatge, acompanyats del diaca permanent. A continuació, tots els pelegrins, excepte els malalts, van fer el **Via Creu pel camí del Calvari**. Mentrestant, els malalts van anar a les piscines on vam celebrar el «**Ritus de l'aigua**». Havent dinat i descansat una estona, va tenir lloc el **pas dels malalts per la Gruta**. Allí el Sr. Bisbe lliurà un rosari a cadascú.

A la tarda es va celebrar l'**Acte Penitencial**. El Sr. Bisbe i els sacerdots es van distribuir per a confessar. I, finalment, ja de nit, la **Processó Mariana** per l'Esplanada.

DIMECRES, 29 DE JUNY

A primera hora, ens vam aplegar a la Basílica Sant Pius X per celebrar la **Missa Internacional**. En primer lloc fou la presentació de les diòcesis participants

de la celebració. Presidí la celebració el bisbe de Segorb-Castelló, Mons. Casimiro López Llorente. Van concelebrar més de cent sacerdots.

Via Creu dels malalts a la Pradera. A la tarda, els malalts van celebrar el Via Creu a la Pradera. Mn. Jordi Centelles proclamà cada estació del Via Creu. El comentari fou a càrrec dels joves, acompanyat d'un cant. Tot seguit se celebrà la **Processó Eucarística**.

A la nit, ens vam retrobar en la capella de Sants Cosme i Damià, per celebrar una **Hora Santa**, presidida pel M.I. Pascual Centelles, prefecte de Litúrgia, i acompanyat de Mn. Josep M. Folch.

DIJOUS, 30 DE JUNY

Vam celebrar a les 9.30 h la **Missa d'acomiadament** a la capella de Sant Josep. Va presidir-la Mn. Jordi Centelles i concelebrada pels altres sacerdots diocesans. Un cop acabada la celebració entonarem **És l'hora dels adéus**. Donem gràcies a Déu pels bons dies que hem passat al costat de la nostra Mare, Maria i del seu Fill, Jesús. Gràcies a tots els qui heu contribuït en preparar el nostre Pelegrinatge Diocesà encapçalat pel nostre bisbe Enrique. Gràcies a tots. Fins al proper any, si a Déu plau.

Maria Joana Querol Beltrán

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

5. ■ Dilluns (lit. hores: 3a setm.) [1C 5,1-8 / SI 5 / Lc 6,6-11]. Sant Llorenç Giustiniani (1433-1455), bisbe de Venècia; santa Obdúlia, vg. i mr.; santa Teresa de Calcuta, fund. de les Missioneres de la Caritat (MC).

6. ■ Dimarts [1C 6,1-11 / SI 149 / Lc 6,12-19]. Sant Zacaries, profeta; sant Eleuteri, abat; servites: beat Bonaventura de Forlí, prev.

7. ■ Dimecres [1C 7,25-31 / SI 44 / Lc 6,20-26]. Sant Albí, bisbe; santa Re-

gina, vg. i mr.; santa Judit, personatge bíblic.

8. □ Dijous [Mi 5,1-4a (o bé: Rm 8,28-30) / SI 12 / Mt 1,1-25 (o bé: Mt 1,18-23)]. *Tortosa*: □ Naixement de la Benaurada Verge Maria, patrona principal de la diòcesi de Tortosa. *Urgell*: □ Territori de Catalunya: Mare de Déu de Núria, patrona principal de la diòcesi d'Urgell; al Principat d'Andorra: Mare de Déu de Meritxell, patrona principal d'Andorra. Sant Adrià, soldat i màrtir a

Nicomèdia (303); sant Sergi I, papa (siríac, 687-701); santa Adela (s. XI), rel.

9. □ Divendres [1C 9,16-19.22b-27 / SI 83 / Lc 6,39-42]. Mare de Déu del Claustre; sant Pere Claver (Verdú, 1580-Cartagena d'Índies, 1654), prev. jesuïta, apòstol dels esclaus a Colòmbia.

10. ■ Dissabte [1C 10,14-22 / SI 115 / Lc 6,43-49]. *Sant Feliu de Llobregat*: ■ Beats Domènec Castellet (1592-1627), d'Esparraguera, i Lluís Eixarc (1597-1628), de Barcelona, prevs. do-

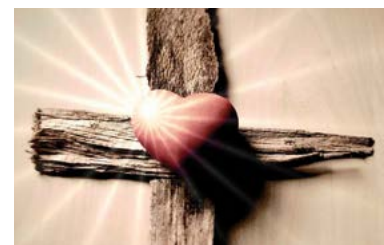
minicans i mrs. a Omura. *Tortosa*: ■ Beat Jacint Orfenell, prev. i mr. a Nagasaki (1622), nat a La Jana (Maestrat); sant Nicolau de Tolentino, prev. agustiniana.

11. ■ Diumenge vinent, XXIV de durant l'any (lit. hores: 4a setm.) [Ex 32,7-11.13-14 / SI 50 / 1Tm 1,12-17 / Lc 15,1-32 (o bé, més breu: 15,1-10)]. Beat Bonaventura Gran (Riudoms, 1620 - Roma, 1684), rel. franciscà; sant Protus i sant Jacint, germans mrs. (s. IV); santa Teodora Alexandrina, penitent.

Diumenge XXIII de durant l'any (C)

COMENTARI

Estimar Crist per damunt dels pares, dels germans, de l'espòs/a, dels fills

De vegades, en un arravatament podem fer promeses que després no sabem complir. Jesús avui ens demana que si guem molt més cauts i reflexius a l'hora de seguir-lo sabent que les seves exigències són molt grans. *Si algú vol venir amb mi i no m'estima més que el pare i la mare, que l'esposa i els fills, que els germans i les germanes i fins i tot que la pròpia vida, no pot ser deixeble meu.* Jesús ens demana una entrega total, ens exigeix un amor únic que ha d'estar per damunt de tot altre amor. Qualsevol lligam familiar, per profund o íntim que sigui, s'ha de situar al dessota de l'amor i del seguiment de Crist. Però ni tan sols l'amor a nosaltres mateixos ha de ser primordial. Jesús és l'Absolut i el seu amor demana deixar-ho tot per ell. I n'hem de ser conscients: per això parla de la reflexió que fan tant el qui *vol construir una torre com el qui vol fer la guerra*: primer cal calcular les pròpies forces per a no llençar-se a una aventura condemnada al fracàs. Seguir Jesús serà difícil: *Qui no porta la seva creu per venir amb mi, no pot ser deixeble meu.* Si no tenim present tot això, ens podem enganyar, pensant ser molt fidels al Senyor, quan Ell, a la pràctica, ocupa el segon o el tercer lloc. Això no és ser deixeble de Jesús. La primera lectura ens recorda també que no és fàcil saber el que Déu vol de nosaltres: *Qui pot descobrir la voluntat de Déu?* Sort que el mateix Senyor ens ho dona a conèixer: *Qui hauria conegut mai què desitjàveu, si no haguéssiu enviat de les altures el vostre Esperit Sant?* Ara sí és possible seguir el camí del Senyor: *Els homes han après a conèixer què és del vostre grat.* I Pau demana a Filèmon que torni a acollir un esclau seu que l'havia abandonat: *Ara te'l retorno però no com un esclau sinó com un fill.* Per això li demana: *Rep-lo com em rebries a mi mateix, com un germà estimat.* Des de la fe, des de l'amor a Jesucrist tot es transforma: l'esclau ara és un germà estimat, i agafar la nostra creu demostrarà que l'amor a Crist i als germans és l'únic que ens importa realment.

Mn. Jaume Pedrós

▶ Lectura del llibre de la Saviesa (Sv 9,13-18)

Quin home pot conèixer què desitja Déu? Qui pot descobrir la voluntat del Senyor? Perquè els raonaments dels mortals són insegurs, són incertes les nostres previsions: el cos que es descompon afeixuga l'ànima, aquesta cabana de terra és una càrrega per a l'esperit, capaç de meditar. Si amb prou feines ens afigurem les coses de la terra, si ens costa descobrir allò mateix que tenim entre mans, qui haurà estat capaç de trobar un rastre de les coses del cel? Qui hauria conegut mai què desitjàveu, si vós mateix no haguéssiu donat la saviesa, si no haguéssiu enviat de les altures el vostre Esperit Sant? Així s'han redreçat els camins dels habitants de la terra, els homes han après a conèixer què és del vostre grat, i la saviesa els salva.

▶ Salm responsorial (89)

R. *Al llarg de tots els segles, Senyor, heu estat sempre la nostra muralla.*

Vós feu tornar els homes a la pols / dient-los: «Torneu-vosen, fills d'Adam.» / Mil anys als vostres ulls / són com un dia que ja ha passat, / com el relleu d'una guàrdia de nit. R.

Quan preneu els homes, / són com un somni en fer-se dia, / són com l'herba que s'espiga: / ha tret florida al matí, / al vespre es marceix i s'asseca. R.

Ensenyeu-nos a comptar els nostres dies / per adquirir la saviesa del cor. / Calmeu-vos, Senyor, què espereu? / Sigueu pacient amb els vostres servents. R.

Que el vostre amor no trigui més a saciar-nos / i ho celebrarem amb goig tota la vida. / Que l'amabilitat del Senyor / reposi damunt els seus servents. / Doneu encert a l'obra de les nostres mans. R.

▶ Lectura de la carta de sant Pau a Filèmon (Flm 9b-10.12-17)

Estimat: Jo, Pau, ambaixador de Crist i pres per causa d'ell, recorro a tu intercedint a favor del meu fill Onèsim, jo que l'he engendrat en la fe estant a la presó. Ara te'l retorno com si t'enviés el fruit de les meves entranyes. Jo hauria volgut retenir-lo al meu costat perquè em servís en lloc teu mentre seré a la presó per causa de l'evangeli, però no he volgut fer res sense el teu consentiment: no m'hauria agradat obligar-te a fer un favor com aquest, si tu no el feies de bon grat. Qui sap si, providencialment, Onèsim se separà un moment de tu perquè ara el recobris per sempre, i no com esclau, sinó molt més que això: com un germà estimat. Ho és moltíssim per a mi, però més encara ho ha de ser per a tu, tant humanament com en el Senyor. Per tant, si em comptes entre els qui tenim part en uns mateixos béns, rep-lo com em rebries a mi mateix.

▶ Lectura de l'Evangeli segons sant Lluç (Lc 14,25-33)

En aquell temps, Jesús anava amb molta gent. Ell es girà i els digué: «Si algú vol venir amb mi i no m'estima més que el pare i la mare, que l'esposa i els fills, que els germans i les germanes, i fins i tot que la pròpia vida, no pot ser deixeble meu. Qui no porta la seva creu per venir amb mi, no pot ser deixeble meu. Suposem que algú de vosaltres vol construir una torre. ¿No us asseureu primer a calcular-ne les despeses per veure si teniu recursos per acabar-la? Perquè, si després de posar els fonaments, no podíeu acabar l'obra, tots els qui ho veurien començarien a burlar-se'n i dirien: "Aquest home havia començat a construir, però no pot acabar." Si un rei vol anar a combatre amb un altre, ¿no s'asseurà primer a deliberar si amb deu mil homes podrà fer front al qui ve contra ell amb vint mil? I si veia que no pot, quan l'altre encara és lluny li enviarà delegats a negociar la pau. Així també ningú de vosaltres no pot ser deixeble meu si no renuncia a tot el que té.»

▶ Lectura del llibre de la Sabiduría (Sab 9,13-18)

¿Qué hombre conocerá el designio de dios?, o ¿quién se imaginará lo que el Señor quiere?

Los pensamientos de los mortales son frágiles e inseguros nuestros razonamientos, porque el cuerpo mortal oprime el alma y esta tienda terrena abruma la mente pensativa.

Si apenas vislumbramos lo que hay sobre la tierra y con fatiga descubrimos lo que está a nuestro alcance, ¿quién rastreará lo que está en el cielo?, ¿quién conocerá tus designios, si tú no le das sabiduría y le envías tu santo espíritu desde lo alto? Así se enderezaron las sendas de los terrestres, los hombres aprendieron lo que te agrada y se salvaron por la sabiduría.

▶ Salmo responsorial (89)

R. *Señor, tú has sido nuestro refugio de generación en generación.*

Tú reduces el hombre a polvo, / diciendo: «Retornad, hijos de Adán». / Mil años en tu presencia son un ayer que pasó; / una vela nocturna. R.

Si tú los retiras / son como un sueño, / como hierba que se renueva / que florece y se renueva por la mañana, / y por la tarde la siegan y se seca. R.

Enseñanos a calcular nuestros años, / para que adquiramos un corazón sensato. / Vuélvete, Señor, ¿hasta cuándo? / Ten compasión de tus siervos. R.

Por la mañana sácianos de tu misericordia, / y toda nuestra vida será alegría y júbilo. / Baje a nosotros la bondad del Señor / y haga prósperas las obras de nuestras manos. / Sí, haga prósperas las obras de nuestras manos. R.

▶ Lectura de la carta del apóstol san Pablo a Filemón (Flm 9b-10.12-17)

Querido hermano:

Yo, Pablo, anciano, y ahora prisionero por Cristo Jesús, te recomiendo a Onésimo, mi hijo, a quien engendré en la prisión.

Te lo envío como a hijo. Me hubiera gustado retenerlo junto a mí, para que me sirviera en nombre tuyo en esta prisión que sufro por el Evangelio; pero no he querido retenerlo sin contar contigo: así me harás este favor, no a la fuerza, sino con toda libertad. Quizá se apartó de ti por breve tiempo para que lo recobres ahora para siempre; y no como esclavo, sino como algo mejor que un esclavo, como un hermano querido, que si lo es mucho para mí, cuánto más para ti, humanamente y en el Señor.

Si me consideras compañero tuyo, recíbelo a él como a mí.

▶ Lectura del santo Evangelio según san Lucas (Lc 14,25-33)

En aquel tiempo, mucha gente acompañaba a Jesús; él se volvió y les dijo: «Si alguno viene a mí y no pospone a su padre y a su madre, a su mujer y a sus hijos, a sus hermanos y a sus hermanas e incluso a sí mismo, no puede ser discípulo mío. Quien no carga con su cruz y viene en pos de mí, no puede ser discípulo mío. Así, ¿quién de vosotros, si quiere construir una torre, no se sienta primero a calcular los gastos, a ver si tiene para terminarla? No sea que, si echa los cimientos y no puede acabarla, se pongan a burlarse de él los que miran, diciendo: "Este hombre empezó a construir y no pudo acabar". ¿O qué rey, si va a dar la batalla a otro rey, no se sienta primero a deliberar si con diez mil hombres podrá salir al paso del que lo ataca con veinte mil? Y si no, cuando el otro está todavía lejos, envía legados para pedir condiciones de paz. Así pues, todo aquel de entre vosotros que no renuncia a todos sus bienes no puede ser discípulo mío.»